

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/204/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118215234
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118215234.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: N. G., J.. XX.XX.XXXX, G. N. XX/A, XXX XX K.Š., zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, ul. Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanej: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín o vydanie bezdôvodného obohatenia 421,94 eur a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodného obohatenie vo výške 421,94 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 20.11.2018 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Úverovej zmluve, č. 4304083878, z 19.4.2013, v § 1 Hlavy 18. Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta, v znení: „V prípade omeškania klienta s úhradou splátky či splátky RÚ je Spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť Spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5 eur v prípade prvej upomienky a 12 eur v prípade druhej a ďalšej upomienky.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Úverovej zmluve, č. 4304083878, z 19.4.2013, v § 2 Hlavy 18. Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta, v znení: „V prípade omeškania klienta je Spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť Spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 eur.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou

IV. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 31.10.2018 domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 421,94 eur. Žalobu odôvodnil tým, že za úver vo výške 4.000 eur uhradil celkovo sumu 4.421,94 eur, teda žiadal vydať ako bezdôvodné obohatenie rozdiel medzi skutočne poskytnutou a uhradenou sumou. Žalobu odôvodnil tým, že v úverovej zmluve č. 4304083878 zo dňa 19.4.2013 chýbajú náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, konkrétne adresa predávajúceho, na ktorej je možné si uplatniť reklamáciu, dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti ako aj RPMN, pri ktorej sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jej výpočet, rovnako tak celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Predmetný úver preto považoval za bezúročný a bez poplatkov.

2. Žalobca ďalej žiadal určiť, že zmluvné podmienky uvedené v úverových zmluvných podmienkach k úverovej zmluve č. 4304083878 z 19.4.2013 v § 1, 2 Hlavy 18 sú neprijateľné, pričom ich v žalobe aj špecifikoval.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Vyslovil názor, že nie sú splnené predpoklady pre vydanie bezdôvodného obohatenia nakoľko žalobca plnil na základe úverovej zmluvy, ktorá je právnym dôvodom, nebola vyhlásená za neplatnú a v čase plnenia nebola vyhlásená za bezúročnú a bez poplatkov. Poukázal na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-42/15 zo dňa 9.11.2016 vo vzťahu k výške, počtu a termínu splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov. Konštatoval, že RPMN bola uvedená správne a predpoklady pre výpočet RPMN sú uvedené v zákone vo vzorci. K dobe trvania zmluvy uviedol, že boli uvedené objektívne zistiteľné kritériá. Výšku úrokovej sadzby považoval za primeranú a v súlade s dobrými mravmi. Dôvodil, že náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemusia byť nutne uvedené v jednom dokumente. Podľa jeho názoru nešlo o nákup tovaru, kde by klient mohol reklamovať u predávajúceho, ale o poskytnutie úveru. K celkovej čiastke splatnej spotrebiteľom uviedol, že táto závisí od rozhodnutia klienta o prípadnom poistení úveru. Navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi konštatovaním, že na č. I. 1 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. I. 7 a nasl. sa nachádza výpis čerpania splátok a úhrad, na č. I. 10 sú priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny, na č. I. 11 sa nachádza úverová zmluva, na č. I. 30 a nasl. sa nachádza vyjadrenie žalovaného k žalobe, č. I. 41 sa nachádza ospravedlnenie žalovaného z neúčasti na pojednávaní.

5. Dňa 29.1.2019 tunajší súd vyhlásil pod č. k. 16 Csp 204/2018-50 rozsudok, v ktorom uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 421,94 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 20.11.2018 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň určil, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Úverovej zmluve, č. 4304083878, z 19.4.2013, v § 1 Hlavy 18. Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta, v znení: „V prípade omeškania klienta s úhradou splátky či splátky RÚ je Spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť Spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5 eur v prípade prvej upomienky a 12 eur v prípade druhej a ďalšej upomienky je neprijateľná. Rovnako určil, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Úverovej zmluve, č. 4304083878, z 19.4.2013, v § 2 Hlavy 18. Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta, v znení: „V prípade omeškania klienta je Spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť Spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 eur je neprijateľná. Zároveň vyslovil, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

6. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. Tento uviedol, že suma, ktorú uplatnil žalobca v konaní, je premlčaná. Keďže vzniesol námietku premlčania, mal sa s tým súd prvej inštancie vysporiadať, čo sa nestalo. Citoval rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/67/2011, 3Cdo/169/2017 rozhodnutia Krajských súdov v Žiline, Trenčíne, Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši. Žalobkyňa splnením poslednej splátky mala vedomosť o tom, že kedy jej vznikol údajné bezdôvodné obohatenie a preto žaloba bola podaná oneskorene. Preto navrhol zrušiť rozhodnutie súdu alebo zmeniť a to preto aby odvolací súd prihliadol na znesenú námietku premlčania. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací uznesením zo dňa 17.7.2019 č. k. 18 Co 38/2019-73 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil vec súdu na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tým, že sa súd prvej inštancie opomenul vo svojom rozhodnutí vysporiadať sa s námietkou premlčania, pričom úlohou súdu prvej inštancie bude posúdiť dôvodnosť (nedôvodnosť) vznesenej námietky a vo veci opakovane rozhodnúť.

8. Po vrátení veci odvolacím súdom súd prvej inštancie doplnil dokazovanie listinnými dôkazmi oboznámením obsahu spisu od ostatného pojednávania konštatujúc, že na č. I. 50 a nasl. sa nachádza rozsudok tunajšieho súdu č. k. 16Csp/204/2018-50 zo dňa 29.1.2019, na č. I. 57 a nasl. je odvolanie žalovaného voči tomuto rozsudku, na č. I. 73 sa nachádza uznesenie KS PO č. k. 18Co/38/2019-73 zo

dňa 17.7.2019. Súd oboznámil aj krátkou cestou doručené prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vo vzťahu k žalobkyni, pričom zistil tento skutkový stav:

9. Medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom bola dňa 19.4.2013 pod č. 4304083878 uzatvorená úverová zmluva, na základe ktorej sa žalovaný ako veriteľ zaviazal poskytnúť žalobcovi úver v sume 4.000 Eur, pričom dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi podľa zmluvy celkovú čiastku splatnú spotrebiteľom vo výške 9.816,24 Eur. V zmluve je zároveň uvedené, že úver bude zaplatený v 84 splátkach po 118,15 eur, čo predstavuje sumu 9.924,60 eur. V zmluve bola uvedená aj ročná úroková sadzba vo výške 29,85 %, RPMN vo výške od 35 % do 36,40 % a priemerná RPMN vo výške 18,86 %.

10. Žalobca z úveru reálne splatil 4.421,94 eur, čo nebolo sporné, pričom podľa prehľadu o splátkach (č. I. 7 a nasl.) prvá platba bola dňa 22.5.2013 a posledná 15.7.2016.

11. Na pojednávaní konanom 29.1.2019 v neprítomnosti žalovaného, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil právny zástupca žalobcu uviedol, že sa domáhajú vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom a uhradenou čiastkou, nakoľko zmluva neobsahovala náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom tieto náležitosti boli špecifikované v žalobe. Vo vzťahu k neprijateľnosti zmluvných podmienok uviedol, že tieto boli v identickom znení už právoplatne vyhlásené za neprijateľné, pričom poukázal na § 3 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa a teda žiadal ich vyhlásiť aj v tomto konaní za neprijateľné. Námietku premlčania považoval za nedôvodnú nakoľko ustálená súdna prax aplikuje 10ročnú objektívnu premlčaciu dobu a subjektívna začína plynúť vtedy, keď sa spotrebiteľ reálne dozvedel o porušení svojich práv. Vo vzťahu k neprijateľným zmluvným podmienkam rovnako poukázal na ustálenú súdnu prax. Navrhol žalobe v celom rozsahu vyhovieť, nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

12. Na pojednávaní konanom 17.10.2019 v neprítomnosti žalovaného právny zástupca žalobkyne uviedol, že zotrúva na podanej žalobe tak, ako bola doručená súdu. Mal za to, že je dôvodná, k námietke premlčania vznesenou žalovaným v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu poukázal na to, že začatie subjektívnej premlčacej doby sa počíta od vtedy, od kedy má osoba vedomosť o skutočnostiach, od ktorých sa odvíja premlčanie, pričom poukázal na to, že žalobca sa dozvedela 31.8.2017 o tom, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a že je zmluvou bezúročnou a bezpoplatkovou, o čom krátkou cestou doložil súdu prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Navrhol, aby súd žalobe aj po rozhodnutí odvolacieho súdu žalobe v celom rozsahu vyhovel a v prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania. Nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

13. Z prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 15.10.2019 vyplýva, že žalobkyňa združeniu dňa 31.8.2017 predložila predmetnú úverovú zmluvu, pričom bola informovaná o tom, že podľa názoru združenia ide o zmluvu bezúročnú a bez poplatkov a taktiež obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

14. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

15. Podľa právneho názoru súdu prvej inštancie je nepochybné, že úverová zmluva uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou s poukazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy.

16. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

17. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

18. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Súd prvej inštancie taktiež skúmal, či nedošlo k nekalej obchodnej praktike pri nanucovaní účelu úveru „na podnikanie“ spotrebiteľom (porov. najnovšie rozhodnutie ÚS ČR vo veci I. ÚS 1930/11 o porušení práva na spravodlivý proces, ak sa povinnému (dlžníkovi) nepriznajú práva len kvôli držbe živnostenského listu).

21. Žalobca nepochybne neuzatváral úverovú zmluvu ako podnikateľ (nie je označený IČO-m), ale ako fyzická osoba a ani pri jej plnení nekonala v rámci obchodnej či inej podnikateľskej činnosti. Preto s poukazom na § 52 ods. 4 OZ má bez akýchkoľvek pochybností status spotrebiteľa.

22. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

23. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

24. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

25. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

26. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

27. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

28. Pre posúdenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo potrebné vyhodnotiť úverovú zmluvu podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

29. Podľa § 1 ods. 2 vyššie uvedeného zákona spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

30. Podľa § 2 písm. a) citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

31. Podľa § 2 písm. b) citovaného zákona veriteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

32. Podľa § 2 písm. d) uvedeného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

33. Podľa § 9 ods. 1 vety prvej citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

34. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., pričom medzi nimi pod písm. c/ adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Ďalej pod písm. f/ dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Napokon pod písm. j) ročnú percentuálnu mieru nákladov

a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

35. Podľa § 11 ods. 1 písm. a), b) citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150930>>/, <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150930>>/ a y/.

36. V predmetnej spotrebiteľskej zmluve bezpochyby absentoval okrem adresy predávajúceho, kde si je možné uplatniť reklamáciu (pričom uvedené musí byť v zmluve explicitne uvedené) aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru ako aj údaj ročnej percentuálnej miere nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, teda poskytnutý úver je potrebné kvôli vyššie citovaným právnym ustanoveniam považovať za bezúročný a bez poplatkov.

37. V prejednávanej veci zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami sporu neobsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch).

38. Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť. Význam uvedenej zmluvnej náležitosti súvisí aj s ďalšími nárokmi veriteľa vyplývajúcimi zo zmluvy o úvere. Súd pripomína, že v zmysle ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 19.11.2013, sp. zn. 5Co/165/2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.05.2012, sp. zn. 1Co/30/2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.02.2014, sp. zn. 5Co/567/2013) veriteľovi prislúchajú zmluvné úroky ako odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov do splatnosti úveru, po jeho splatnosti má nárok na úrok z omeškania. Uvedený údaj preto slúži na rozlíšenie, dokedy je dlžník povinný platiť zmluvné úroky a odkedy úroky z omeškania.

39. Účelom zákona o spotrebiteľských úveroch a to jeho vyššie uvedeného ustanovenia je to, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný, v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto sa vyžaduje časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru, ktorá je dodávateľom určená na základe vstupných údajov (obdobný názor je vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19.9.2012, sp. zn. 17Co/151/2012. (viď aj rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/315/2012, sp. zn. 16Co/315/2012, Krajského súdu Trenčín sp. zn. 10Co/129/2012, sp. zn. 17Co/360/2015, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/155/2014, sp. zn. 17Co/2/2015.

40. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu ako aj citovaných právnych predpisov súd prvej inštancie konštatuje, že je nesporné, že zmluva o úvere neobsahuje obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere týkajúcu sa konečnej splatnosti úveru v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Je potrebné si uvedomiť, že zákon o spotrebiteľských úveroch je nutné vnímať ako právny predpis slúžiaci na ochranu spotrebiteľa ako slabšieho účastníka právneho vzťahu. Súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že konečnú splatnosť úveru možno určiť aj počítaním dohodnutých splátok (v danom prípade určená ako 84 mesiacov po poskytnutí úveru). Inak by zákonodarca neuviedol ako ďalšiu povinnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Spotrebiteľ by mal mať presne určené do kedy má úver splácať a ponechať to na počítanú mnohých (ako v danom prípade 84 mesiacov) nie je naplnením účelu spomínaného zákonného ustanovenia. Navyše je komplikovanejšie počítanie lehôt podľa týždňov, ako bežné určenie splátok úveru podľa mesiacov. Nepochybne teda zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu splátok, pretože inak by sa uspokojil s už so spomínanou ďalšou náležitosťou podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z., kde sa uvádza aj počet splátok. Obe tieto náležitosti teda nie je možné stotožniť a preto termín konečnej splatnosti úveru je potrebné určiť dátumovo (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014).

41. Súd prvej inštancie ešte akcentuje fakt, že smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere predstavuje tzv. maximálnu harmonizáciu, ktorá znamená, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa

odchyľujú od ustanovení tejto smernice (čl. 22 ods. 1). Súd však nezistil, že by záver o chýbajúcej náležitosti zmluvy vyslovený v tomto rozsudku bol v rozpore s danou smernicou. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. c/ smernice totiž zmluva o spotrebiteľskom úvere má uvádzať aj dĺžku trvania zmluvy o úvere. Ustanovenie § 9 ods. 2 f/ zákona 129/2010 Z. z. a výklad súdu k týmto ustanoveniam nie sú v rozpore s vyššie citovanou smernicou.

42. Súd vykonaným dokazovaním mal ďalej za preukázané, že v zmluve o úvere absentuje aj ďalší údaj požadovaný zákonom o spotrebiteľských úveroch v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) a to údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; s uvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

43. Za jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa je údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“), pretože uvedený údaj zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Zákonodarca v záujme poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskom právnom vzťahu, teda spotrebiteľovi, stanovil prísne obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sprísnil aj tým, že pri údají o RPMN sa podľa vyššie citovanej právnej úpravy musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet. Je pritom nepochybné, že v zmluve spomínaný údaj chýba, napriek tomu, že je uvedená hodnota RPMN, čo však v zmysle citovaného zákonného ustanovenia nepostačuje. Súd preto musel dospieť k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba povinný údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. j/ spočívajúci v uvedení všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN.

44. Súd prvej inštancie vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov.

45. Žalovaný v ďalšom tiež odkázal na právny názor vyjadrený v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a H. G..

46. V uvedenej právnej veci Súdny dvor EÚ vo svojej odpovedi na 1. otázku uviedol, že Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

47. Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice, daný záver je však vzhľadom na napadnuté ustanovenie Zákona o spotrebiteľských úveroch neaplikovateľný, nakoľko v tomto konkrétnom prípade ide o vnútroštátne právo - Zákon, ktorý nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere, na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

48. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že Súdny dvor EÚ vykladá jedine a výlučne právo Európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho, teda aj v danom prípade Súdny dvor EÚ poskytol výlučne výklad Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES č. 2008/48 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a v žiadnom prípade sa nemohol a ani sa nevyjadroval k výkladu zákona č. 129/2010 Z. z. Keďže ide o spor medzi veriteľom a spotrebiteľom, priamy, či nepriamy účinok Smernice je v danom prípade vylúčený, a preto súd je povinný riadiť sa výlučne ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z.z., ktoré hotovostný úver poskytnutý žalovaným považujú za bezúročný a bez poplatkov. Rovnako tak žalovaný bol povinný riadiť sa zákonným znením, ktoré bolo platné a účinné v čase uzatvárania zmluvného vzťahu, a napriek tomu ho do zmluvného vzťahu v stanovenom rozsahu neaplikoval, čím spôsobil, že konanie žalovaného vykazovalo znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky, keď napriek existencii zákonného ustanovenia - členenie splátok, ktoré mu bolo zrejmé už na počiatku zmluvného vzťahu, toto členenie žalobcovi neposkytol, čím mu zatajil dôležitú informáciu, ktorá mohla ovplyvniť zmluvný vzťah.

49. Podľa § 451 ods. 1 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.
50. Podľa § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.
51. Podľa § 456 OZ predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu. V danom prípade bezdôvodné obohatenie je plnením bez právneho dôvodu.
52. Vyššie uvedené závery teda znamenajú, že žalobca by mal žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 4.000 Eur a keďže doposiaľ mu zaplatil 4.421,94 Eur, žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 421,94 Eur. V danom prípade teda bezdôvodné obohatenie je plnením bez právneho dôvodu.
53. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa výrobca, predávajúci, dovozca alebo dodávateľ nesmú klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné alebo dvojzmyselné údaje alebo zamlčať údaje o vlastnostiach výrobku alebo služby alebo o nákupných podmienkach.
54. Podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona nekalé obchodné praktiky sú zakázané.
55. Už len na margo súd prvej inštancie poukazuje aj na tú skutočnosť, že v zmluve žalovaného je uvedená celková čiastka splatná spotrebiteľom vo výške 9.816,24 eur avšak pri počte splátok 84 a jednej splátke vo výške 118,15 eur to predstavuje sumu 9.924,60 eur, čo bezpochyby možno hodnotiť minimálne ako zavádzanie spotrebiteľa, všetko vo svetle absencie chýbajúcich zákonných náležitostí, ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať.
56. Z prisúdenej istiny súd priznal aj úroky z omeškania s poukazom na § 517 ods. 1, 2 OZ.
57. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.
58. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.
59. V danom prípade žalobca od žalovaného požadoval úroky z omeškania až od druhého dňa nasledujúceho po doručení žaloby t.j. od 20.11.2018. V tom čase úroky z omeškania predstavovali 5 % p. a. a preto súd priznal úroky z omeškania tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.
60. Čo sa týka neprijateľnosti zmluvných podmienok je potrebné uviesť, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ, vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a z ekonomickej neúmernosti zdrojov.
61. Systém ochrany zavedený smernicou 93/13, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovni informovanosti, čo vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vytvoreným predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.
62. V spotrebiteľskom práve je teda dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje, a preto okrem obmedzení vyplývajúcich z princípu rovnosti prostriedkov, možno od dodávateľa tiež očakávať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude správať poctivo a v súlade s dobrými mravmi. K inštitútu dobrých mravov treba pristupovať ako k stáročia sa vyvíjajúcemu inštitútu, ktorý vo svojej bazálnej podstate však ostáva až na drobné výnimky plynúce z celkového spoločenského vývoja nemenný.

63. Ak nepostupuje dodávateľ poctivo, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje mimo iné tým, že text spotrebiteľskej zmluvy obzvlášť, ak sa jedná o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napríklad zmluvné dojednania musia mať dostatočnú veľkosť písma, nesmú byť vo výraznejšie menšej veľkosti, než okolitý text, nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru.

64. Uvedená zásada poctivosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok. Treba teda uviesť, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné Všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie ale aj obsahové. Je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložite formulovanej a malým písmenom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Otázkou základných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, otázkou sankcií za nesplnenie záväzkov spotrebiteľa ako aj otázkou možného rozhodcovského konania treba považovať za tak dôležité, že musia byť uvedené v samotných zmluvách a nie vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktorým spotrebiteľ vo všeobecnosti prikladá menší dôraz ako zmluve samotnej.

65. Súd prvej inštancie zastáva názor, že upomienky, resp. zmluvné pokuty v prejednávanej veci majú jednoznačne sankčný charakter (viď ich výšku ako aj rozdielnu cenu za prvú a druhú upomienku hospodárskymi nákladmi na ich zhotovenie nepreukázanú), čo treba považovať za neprípustné. Navyše tieto sankcie rovnako ako aj zmluvná pokuta opätovne netransparentne uvedené iba v úverových podmienkach a nie priamo v zmluve. Preto súd vyhlásil tieto zmluvné podmienky za neprijateľné a uviedol ich vo výrokovej časti tohto rozsudku.

66. Následne sa súd musel zaoberať aj námietkou premlčania uplatneného nároku žalobcu, ktorú vzniesol žalovaný.

67. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

68. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

69. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech, a o tom, kto ho získal. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o tom dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti skôr (rozsudok Najvyššieho súdu 2CZ 35/77 zo dňa 17.12.1978).

70. Pri bezdôvodnom obohatení musí súd prihliadať v zmysle citovaného § 107 ods. 1 a 2 OZ tak na uplynutie subjektívnej lehoty (dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil) ako aj objektívnej lehoty (tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, desať rokov odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo). Vo vzťahu k subjektívnej lehote žalobca uviedol, kedy sa o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel, t. j. dňa 31.8.2017 (prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS), pričom žaloba bola na súd podaná 31.10.2018, teda v rámci plynutia premlčacej lehoty. Pre absenciu akéhokoľvek dôkazu opaku tak súd nemohol považovať námietku premlčania z hľadiska subjektívnej premlčacej lehoty za dôvodnú. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu lehotu tak súd má za to, že žalovaný ako nebankový subjekt dlhodobo poskytujúci úvery (vrátane úverov spotrebiteľských) vo veľkom rozsahu má povinnosť poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Zmluvy o spotrebiteľských úveroch uzatváraných žalovaným (vrátane predmetnej zmluvy o úvere) sú formulované žalovaným ako dodávateľom, a preto žalovaný zodpovedá za ich obsah a za to, aby boli v súlade s kogentnými ustanoveniami právnych predpisov. Súd tak námietku premlčania vznesenú žalovaným vyhodnotil ako nedôvodnú.

71. Objektívna premlčacia lehota plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia t. j. v danom prípade od úhrady žalobcu žalovanému. Súd však zastáva názor, že v danom prípade je potrebné vychádzať z desaťročnej premlčacej lehoty. Žalovaný má totiž v predmete činnosti poskytovanie úverov a preto sa vyžaduje, aby dodržiaval príslušné právne normy vzťahujúce sa na ich poskytovanie. Žalovaný preto minimálne musel byť uzrozumený s tým, že pokiaľ v úverovej zmluve neuviedol obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, teda musel si byť vedomý toho, že ide o spotrebiteľa a nebude môcť od žalobcu žiadať úroky a iné poplatky a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený. Minimálne teda na jeho strane išlo o nepriamy úmysel získať majetkový prospech. Keďže posledné úhrady boli vykonané v roku 2016, desaťročná premlčacia lehota uplynie až v r. 2026. Právny názor o desaťročnej premlčacej lehote bol vyslovený už vo viacerých súdnych rozhodnutiach v typovo obdobných sporoch napr. rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co 84/2011 zo dňa 12.12.2011, sp. zn. 3Co 41/2012 zo dňa 6.3.2013, sp. zn. 2Co 9/2012 zo dňa 21.1.2013, sp. zn. 5Co 134/2012 zo dňa 26.11.2013, sp. zn. 3Co 89/2012 zo dňa 8.2.2012, alebo Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co 648/2013 zo dňa 20.2.2014 alebo Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 301/2011 zo dňa 4.7.2012.

72. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti a právne ustanovenia súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

73. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto má voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.